

Utjecaj pandemije na navike gradana

SLAVKO MELČIĆ/PHOTSELL

Ljudi su psihički otporni i neće toliko stradati od pandemije kao što se mislilo

Koliko je pandemija promjenila radne i životne navike gradana jer mnogi ljudi koji su dugo radili online nevoljno se vraćaju na svakodnevni posao, primjerice u uredi i na fakultete? Mnoge tvrtke diljem svijeta kojima to posao omogućava i nakon "lockdowna" ostavile su mogućnost zaposlenicima da rade od kuće pa je tako, primjerice, u proljeće ove godine u Irskoj gotovo polovica građana radila od kuće prema istraživanju "Život, rad i COVID-19" uglednog Eurofouda. Pandemija je utjecala i na danas povećan udio građana koji kombiniraju rad iz prostorija poslodavaca s radom od kuće. Istina, to je zasad puno češća praksa u zapadnim državama, posebno u Austriji, Finskoj, Francuskoj, Luksemburgu i Nizozemskoj, nego u istočnim europskim državama, uključujući i našu u kojoj, istina, prevladavaju uslužne djelatnosti u kojima rad od kuće i nije moguć.

Jedna sveučilišna profesorica nakon duljeg izbjivanja s nastave uživo svjedoči: – Na prvom predavanju uživo osjetila sam napor kakav nisam prije osjećala, osjećaj subjektivnog umora bio mi je izraženiji nego prije pandemije. Teško je reći jesu li takvi osjećaji posljedica zamora zbog pandemije ili konformizma...

Prof. dr. sc. Ljiljana Kaliterna Lipovčan, voditeljica Centra za istraživanje kvaliteta življenja Institut-a društvenih znanosti Izo Pilar, govori da raditi od kuće vole oni koji imaju veće stanove i potrebnu opremu za rad od kuće te kojih nemaču malu djecu.

Dijana Jurasić

ISTRAŽIVANJE

ZARKO BAKIĆ/PHOTSELL

LJILJANA KALITERNA LIPOVČAN:

Pokazalo se još jednom da su ljudi otporni i da neće stradati kako se mislilo. Mentalno zdravlje ljudi bilo je ugroženo u početku pandemije, ali sada se životno zadovoljstvo vraća na razine prije pandemije. Optimizam se budi kod ljudi, a osjećaj usamljenosti kod građana nije veći nego što je bio prije pandemije. Pokazalo se još jednom da su ljudi otporni i da neće stradati kako se mislilo – govori Kaliterna Lipovčan.

– Pandemija će definitivno promijeniti radne obrase lako je i prije pandemije u svijetu bio zabilježen rast profesija u kojima su radnici radili od kuće. Europsko istraživanje pokazalo je da bi većina radnika nakon pandemije voljela kombinirati rad od kuće s radom u uredima pa da, primjerice, rade tri dana u uredu, a dva dana od kuće – govori Kaliterna Lipovčan.

Iako je pandemija u početku pogoršala mentalno zdravlje kod svih dobnih skupina, osobito kod mlađih, nezaposlenih te majki male djece, novija istraživanja pokazuju da se optimizam kod ljudi vraća i da mentalno zdravlje neće biti ugroženo u mjeri u kojoj se prvotno mislilo.

– Istraživanje koje je provela skupina vrhunskih svjetskih znanstvenika za Lancet pokazuje da je mentalno zdravlje ljudi bilo ugroženo u početku pandemije, ali sada se životno zadovoljstvo vraća na razine prije pandemije. Optimizam se budi kod ljudi, a osjećaj usamljenosti kod građana nije veći nego što je bio prije pandemije. Pokazalo se još jednom da su ljudi otporni i da neće stradati kako se mislilo – govori Kaliterna Lipovčan.

Nema straha, dodaje, i da će ljudi pribjeći socijalnoj izolaciji jer druženje je ljudima nužna potreba.

– Teško da ćemo postati usamljenici i vukovi. Što više, mislim da ćemo više cijeniti ta druženja, a pogotovo ljudi koji se i inače vole družiti. Vidjelo se i u nizu europskih zemalja da su ljudi nakon otvaranja odmah pohrili u barove i restorane – kaže profesorica Kaliterna Lipovčan. •